بەچی شێوەیەك دەستمانپێكردو بووین بەچی؟.. ئەحمەد رەجەب

وانەكانی ژیان :

لە پاش كۆبوونەوەی كۆمیتەی ناوەندی حزبی شیوعی عێراق لە ئازاری 1978 و داواكردنی هەڵپژاردن ودانانی دەستوریكی هەمیشەیی بۆ وڵات، حزبی بەعسی عەرەبی رۆژنامەی – الراسدی – راسپارد هێرش بكاتە سەر حزبی شیوعی و لە پاش لە سێدارەدانی كۆمەڵێكی پرشنگدار لە هاورێیان ودۆستانی شیوعی و، بارەگاكانی حزب لە پارێزگاو شارەكاندا كەوتنە بەر شاڵاوی درندانەی بەعسیان و دەستكرا بە گرتنی شیوعییەكان و ئازادانیان بە شێوەیەكی وەحشیانەو ، لە بەرامبەر ئەو كارانەی بەعس شیوعییەكان لە شارو لادیكان روویان لە شاخەكان كردو لە چەند شوێنێك بارەگایان كردەوە.

كاتێك شاڵاوە چەپەڵەكە دژ بە هاورێیان و بارەگاكان پەرەی سەند سەرەتا هەندێ لە هاورێیانی شاری سلێمانی و دەوروبەرەی روویانكردە ناوچەی قەرەداغ و لە بەر نەبوونی چەك وجموجوڵی سوپای عێراق و جاشە چلكاوخۆرەكانی هاورێیان بیریان كردەوە شوێنیكی گونجاوو شیاو بدۆزنەوەو، ئەوە بوو دەستنیشانی (بەلەبزان) لە ناو خاكی رۆژهەڵاتی كوردستان كراو لەوێ بنكە دامەزراو هاورێیان لە عەرەب و كوردو تورك و ئاسوری سریان و ئەرمەن لە هەموولایەكەوە پەیوندیانكردو ژمارە گەیشتە 120 ـــ 150 هاوری و دۆستی حزب و ژیان زۆر قورس و دژوار بوو ، چەكمان كەم بوو 5 ـ 10 پارچە چەكی كۆن و، خواردنمان : بەیانیان و نێوەروان و ئێواران بریتی بوون لە نان و چاو، هیچ راخرەیكمان نەبوو لە سەر زەوی رەق وتەق ئەنووستین و، ئاسان نەبوو هاورێیان خۆیان لە گەڵ ئەو بارو دۆخە بگونجێنن و حزب بە هیچ شێوەیەك ئامادەكاری بۆ پێشهاتەیەكی لەو جۆرە نەكردبوو، بۆیە كاتێك سەدام حوسەێن لە ساڵی 1979 ئەحمەدحەسەن بەكری لە سەر كورسی دەسەڵات لاداو بوو بە سەرۆك كۆمارو لە پاش قەسابخانەكەی سەدام دەرهەق بە تاقمێك لە سەركردەكانی حزبی بەعسی عەرەبی بە توومەت و تاوانی خیانەتكردن لە دژی حزبی بەعس بریاری لیخۆشبوونی گشتی دەركردو، هەلێكی باش بوو بۆ هاورێیان كە لە گەڵ ئەو بارودۆخەدا نەئە گونجان بەرەو ماڵەكانیان و ئەو شوێنانەی لێیهاتوون بگەرێنەوەو، باری بارەگاكەیان سوككردو ژمارەمان كەم

بووەوەو چەند مەفرەزەیەك دروست بوو یەكێكیان بەناوی مەفرەزەی سلێمانی بوو.

بە ناچاری و لە كارێكی مەترسیدارو گەشتێك بەناو سەربازگەو ربیەكانی سوپای عێراق كە هەموو كون وقوژبنێكی تەنی یوو مەفرەزەیەكی 50 كەسی بە چوار چەكی خراپ لە بنكەی (هەزارپەس) بەرەو تووژەڵە و زێ كەوتەرێ و لە پاش چەند رۆژێك مەفرەزەكە بە سەلامەتی گەیشتە بارەگای سەركردایەتی و دابەشبوون بە سەر بارگای سەركردایەتی و بارەگاكانی هاورێیانی هەولێرو و رانیەو قەڵادزێ (پشدەر) و لە پاش هەفتەیەك یان زیاتر هاورێیانی سلێمانی داوایانكردبە مەفرەزە بەرەو ناوچەكانی پارێزگای سلێمانی برۆن و، لە پاش وەرگرتنی چەندپارچەیەكی چەكی خراپ وكۆن مەفرەزەكە چووە ناوچەكانی دوكان و ماوەت و سلێمانی و ئیتر بەو شێوەیە مەفرەزەكە هاتووچۆیئەكرد لە نێوان بارەگای سەركردایەتی و ناوچەكانی سلێمانی و، لە رژی 24/3/1980 مەفرەزەكەمان تووشی شەرێكی قورس و سەخت و دژوار بووەوەو ژمارەمان 16 بوو 15 هاورێ وئەوی ترمان (سیخوری بەعسی عەدنان تاڵەقانی ـــ بابی هێمن ـــ بوو لە پاش ماوەیەك لە خزمەتكردنی حزبی بەعس، دەركەوت سیخوری بەعسە) و لە داستانی قزلەردا 5 هاورێ قارەمان شەهید بوون(عومەری حمە بچكۆل ، حەسەن رەشید، شەفیق كەریم، كەمال مام هەمزە، موعتەسەم عەبدولكەریم) و، لە گەرانەوەدا داوامانكرد بارەگای تایبەتی بە ناو سلێمانی بكەینەوە.

لە تەموزی ساڵی 1980 فرۆكە جەنگییەكانی رژێمی بەعسی عێراق تۆپبارانی بارەگای حزبەكانی لە دۆڵی حزبەكاندا لە تووژەڵەو نازەنگ كرد.

لە پاش دوو مانگ واتە لە مانگی ئەیلول مەفرەزەیەكی گەورە بە سەركردایەتی بەرپرسی پێشمەرگە نەمر محمود دیكتاریۆق و سەرپەرشتی هاورێ بهاءالدین نوری (بابی سەلام) ئەندامی سەركردایەتی حزب بۆ دۆزینەوەی شوێنێكی گونجاو بۆ بارەگای حزب كەوتەری و لە پاش دوو رۆژ بریاردرا لە (مەزرێ) لە نزیك دێی بۆتوش بارەگا دابمەزرێنین.

لە رۆژی جەژنی نەورۆز (ئازاری 1981) لە سەر شاخی نێرێ نزیك لە سەربازگەكانی سوپای عێراق لە ناوچەی ئالان ئیزگەكەی حزبی شیوعی بەناو : ئێرە دەنگی كەلی عێراقە كەوتە ئیش و كۆمەڵێك لە هاورێیان وەك نووسەرو بێژەر كاریان تیادا كردو لەوانە : عادل موخلس بەرپرسی هونەری ئیزگە، هاشم كوچانی، سامی سابیر، ئەحمەد رەجەب ، سامی الـمالح ، عەواد ناسرو كەسانی تریش وەك یارمەتیدەر : بدریە

محمد امین و گەلاوێژ نایب بەڵام لە کۆتایی مانگی ئایار هەواڵ گەیشت رژێمی بەعسی عێراقی نیازی هێرشی هەیەو ئیزگەکە زۆر لە سەربازگەی سوپا نزیك بوو بریاردرا بە زووترین کات ئیزگە بۆ خوارووی شاخی نێرێ بۆ کەپرەکانی سلێمان ئاغا بگوێزرێتەوەو لە پاش هەرەشەکانی بەعس بە چەند رۆژێك فرۆکە جەنگییەکانی سەدام ناوچەی مەزنێی بۆردمانکردو لە ئەنجامدا دوو کەس لە دانیشتوانی ناوچەکە شەهید بوون و لە سەر بریاری سەرکردایەتی حزب ئیزگە لە 4/6/1981 بۆ نۆکان گوازرایەوەو دواتر بۆ پشتاشان و، بۆ هاوین بارەگای حزب چووە دۆڵی موسا لە دامێنی شاخی زەردکەو لە پاش شەهیدکردنی هاورێی نەمر خەلیل کەباچی لە دەرمان ئاوا لە لایەن تاقمێکی رووڕەش و بە کرێگیراو سەر بە یەکێتی نیشتمانی کوردستان بارەگای حزب چووە سەروی دۆڵی دولکان خانوەکانی مام ئەورەحمان پیاوێکی هێمن و پاك و لە پاش دروستبوونی مەڵبەدەکان، مەڵبەندی سلێمانی و کەرکوك چووە دۆڵی حاجی مامەند.

پاش قەسابخانەکەی پشتاشان و هێرشە چەپەڵەکەی یەکێتی نیشتمانی کوردستان و نەوشیروان مستەفا لە ساڵی 1983 بۆ سەر بارەگاکانی حزب، مەڵبەندی سلێمانی و کەرکوك رووی کردە ناوچەکانی قەرەداغ و دەربەندیخان و دەشتی شارەزورو لە دووایدا لەم شوێنانە لە زەنجیرەی چیای سورینی سەربەرز بارەگای حزبمان هەبوو : هەزارستون" بانی شار، خێرنەوەزان و ئەحمەد ئاوا.

لە پاش رێککەوتن وئاشتبوونە لە نیوان حزب و یەکێتی بارەگاکانی حزب چوونە شارباژێر لە چاڵەخەزینەو چەمەك و سپیارو، لە دووای هێرشی ئێران بەناوی (والفجر نۆ ـ الفجر التاسع) چووینە دۆڵی (سیاگوێز) ی خاپوورکراوو وێرانەو پاشان حزب هێزێکی نارد بۆ دۆڵی چافایەتی بە فەرماندەیی هاورێیان : حەمە ساڵح سورداشی ـ ماموستا سەردارو ئەحمەد رەجەب و لە پاش ماوەیەك چووینە قەرەداغ و بارەگای مەڵبەند چووە نزیك دۆڵی ئەستێڵی سەروو، حزب بارەگای تری هەبوو لە : گەرمیان بەتالیونی 4 ی گەرمیان لە دۆڵی باوەکرو، بەتالیونی 7 هەورامان لە دۆڵی شیوی قازی و، بەتالیونی 9 ی سلێمانی لە دۆڵی کەسنەزان و، بەتالیونی 15 ی قەرەداغ لە دۆڵی کۆشکی حواروو.

لەو ساڵانەدا دەستکرا بە چالاکی سەربازی لە لایەن هاورێیانی پێشمەرگەو هاورییان ئازایانەو دلێرانە بۆ بەرز راگرتنی ناوی شیوعییەت روو بە رووی رژێمی خوێنرێژی بەعس بوونەو بە خوێنی خۆیان مێژووی سەروەریان تۆمارکردو لە گەڵ پارتی دیموکراتی کوردستان و یەکیتی نیشتمانی کوردستان و حزبی سوسیالیست توانیان شاروچکەی قەرەداغ ئازاد بکەن و هەروا بە تەنها شیوعییەکان شارۆچکەی نەوجولیان ئازاد کردو خەڵکێکی زۆر (سەربازو جاش و سیخور) بە دیل

گیران و، حزب بووه خاوەنی چەکێکی مۆدێرنی باش و هەروا کەرەستەی پەیوەندی وەك جیهازی راکاڵ و ئوتومبیل و تراکتور و موەلیدەی کارەباو و تەلەفزیونی رەنگاورەنگ.

هاورێیانمان وپێشمەرگە ئازاکانی حزب تێکۆشەرانی شیوعی قارەمانانە بەرنگاری پرۆسەی ئەنفالی چەپەڵیان کردو خوێنی خۆیان بەخشییە گەل و نیشتمان لەو پیناوەدا شەهید بوون وەك : مولازم سامی، مولازم ئەبو یەسار، ماجد عەلی خەلیفە ، شوانی حەمە قتو، بارام هەورامی و هاورییانیان، لە دوای ئەنفالی قیزەوەنی گەرمیان گەراینەوە بۆ قۆبی قەرەداغ وپاشان لە گەل بریندارەکان کەوتینەرێ بەرەو دەشتی کۆیە، سماقوڵی وچەند رۆژێك لە ئاوەگرد بنکەیەکمان کردەوە بەڵام زۆر نەماینەوەو بەرەو کاروخ و پشتاشان و رەزگە چووین تاگەیشتینە بارەگای حزب لە دۆڵەکۆگا و لە بەر زۆری ژمارەمان بارەگایەکی ترمان لە گوێزی دامەزراندو شایەنی باسە لە پاش پروسە چەپەڵەکانی ئەنفال هەموو هێزەکانی حزب لە سلێمانی و هەولێرو بادینان و سەرکردایەتی حزب بوونە میوانی ئێمەو، ئێمەش وەك مەڵبەند گومرکیکمان هەبوو سەرچاوەی ژیانمان بوو تەنانەت یارمەتی هاورێیانی رێکخستنی حزبمان ئەدا.
بەڵێ ، هاورێیانی سلێمانی و کەرکوك و گەرمیان لە سفرەوە بە بێ پارەو چەك دەستمان بە پێشمەرگایەتی کردو بووینە خاوەن پارەی بژێوی خۆمان و چەکی جۆراوجۆری باش.

نەمری بۆ شەهیدانی حزب.
سەرشۆری و مردن بۆ دوژمنانی شیوعییەت.
16/9/2021